

Itt az ideje, hogy az európaiak számára megfelelő keretet biztosítsunk a mesterséges intelligencia használatához

A mesterséges intelligencia több millió európai polgár életére van kihatással, a Covid19-világjárvány terjedésének nyomon követéséről kezdve annak eldöntéséig, hogy ki részesüljön szociális juttatásokban. Tény, hogy az automatizálás javíthatja a döntéshozatalt. A mesterséges intelligencia azonban hibákhoz és hátrányos megkülönböztetéshez vezethet, illetve nehezen vonható felelősségre. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) új jelentése zavarba ejtő helyzetet tár fel azt illetően, hogy a mesterséges intelligencia milyen hatást gyakorol az emberi jogokra. Ez a bizonytalanság még a mesterséges intelligenciát használó szervezetekre is igaz. A FRA felszólítja a politikai döntéshozókat, hogy nyújtsanak bővebb iránymutatást arra vonatkozóan, hogyan alkalmazandók a meglévő szabályok a mesterséges intelligenciára, valamint biztosítsák, hogy a mesterséges intelligenciára vonatkozó jövőbeli jogszabályok védjék az alapvető jogokat.

„A mesterséges intelligencia nem tévedhetetlen, azt emberek hozzák létre – és mindenki követhet el hibákat. Ezért a mesterséges intelligencia használatakor az embereknek tisztában kell lenniük azzal, hogy az hogyan működik és hogyan lehet megtámadni az automatizált döntéseket. Az EU-nak tisztáznia kell, hogy a meglévő szabályok hogyan alkalmazandók a mesterséges intelligenciára. A szervezeteknek pedig fel kell mérniük, hogy a mesterséges intelligencia fejlesztése és használata során technológiáik hogyan ütközhetnek az emberi jogokba” – hangsúlyozza [Michael O’Flaherty](#), a FRA igazgatója. „Lehetőségünk van úgy alakítani a mesterséges intelligenciát, hogy az ne csak tiszteletben tartsa az emberi és alapvető jogainkat, hanem védje és elő is mozdítsa azokat.”

A FRA [„Állítsuk a jövőt a helyes irányba – Mesterséges intelligencia és alapvető jogok”](#) című jelentése azonosítja a mesterséges intelligencia használatának csapdáit, például az ún. előrejelző rendszert, az orvosi diagnózisok, a szociális ellátások és a célzott hirdetések terén. A jelentés felkéri az EU-t és az uniós tagállamokat, hogy

- **biztosítsák, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazása tekintettel legyen minden alapvető jogra** – a mesterséges intelligencia számos jogot érinthet, nem csak a magánélethez vagy a személyes adatok védelméhez való jogot. Emellett hátrányos megkülönböztetéshez vezethet vagy akadályozhatja az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést. A mesterséges intelligenciára vonatkozó jövőbeli jogszabályoknak mindezt figyelembe kell venniük, és hatékony biztosítékokat kell kialakítaniuk.
- **biztosítsák, hogy a mesterséges intelligencia által hozott döntések ellen jogorvoslattal lehessen élni** – az embereknek tudniuk kell, hogy mikor és hogyan alkalmaznak mesterséges intelligenciát, valamint hogy ezzel kapcsolatban hogyan és hol tehető panasz. A mesterséges intelligenciát használó szervezeteknek el kell tudniuk magyarázni, hogy rendszereik hogyan hozzák meg döntéseiket.
- **a negatív hatások csökkentése érdekében hatásvizsgálatot készítsenek a mesterséges intelligencia használata előtt és alatt** – a magán- és állami szervezeteknek fel kell mérniük, hogy a mesterséges intelligencia hogyan sértheti az alapvető jogokat.

- **nyújtsanak bővebb iránymutatást az adatvédelmi szabályokkal kapcsolatban** – az EU-nak pontosítania kell, hogy az adatvédelmi szabályok hogyan alkalmazandók a mesterséges intelligenciára. Egyértelműbbé kell tenni az automatizált döntéshozatal vonzatait és a mesterséges intelligencia használatakor az emberi felülvizsgálathoz való jogot is.
- **vizsgálják meg, hogy a mesterséges intelligencia használatakor történik-e hátrányos megkülönböztetés** – viszonylag kevésbé ismert, hogy a mesterséges intelligencia magában rejti a hátrányos megkülönböztetés lehetőségét, illetve, hogy ez milyen hatásokkal jár. Ahhoz, hogy Európa a mesterséges intelligencia potenciálisan diszkriminatív hatásainak vizsgálatára irányuló kutatásokkal védekezhessen az ilyen hatásokkal szemben, nagyobb mértékű kutatásfinanszírozásra van szükség.
- **hozzanak létre egy hatékony felügyeleti rendszert** – az EU-nak be kell ruháznia egy sokkal jobban összekapcsolt rendszerbe, hogy elszámoltathatóvá tegye a vállalkozásokat és a közigazgatási szerveket a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos tevékenységeikért. A hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a felügyeleti szervek megfelelő erőforrásokkal és szakértelemmel rendelkezzenek a feladat elvégzéséhez.

A jelentés [a FRA mesterséges intelligenciával és nagy adathalmazokkal kapcsolatos kutatási projektjének](#) részét képezi. A jelentés alapja több mint 100 interjú, amelyeket a mesterséges intelligenciát már használó állami és magánszervezetekkel készítettek. Ide tartoznak az alapvető jogok esetleges megsértésének nyomon követésében részt vevő szakértők megállapításai is. Az elemzés a mesterséges intelligencia Észtországban, Finnországban, Franciaországban, Hollandiában és Spanyolországban történő tényleges felhasználásain alapul.

2020. december 14-én a FRA és az EU Tanácsának német elnöksége konferenciát szervez [„A mesterséges intelligencia európai szabályozása: Az alapvető jogok védelme a mesterséges intelligencia korában”](#) címmel.

További információ az alábbi elérhetőségeken keresztül kérhető: media@fra.europa.eu
/ Tel.: +43 1 580 30 653